

## ЛІТЕРАТУРА

1. Ярова І.І. Електронна торгівля як перспективний напрямок інноваційного розвитку торгівлі // Вісник Львівської комерційної академії. – Серія економічна. – 2015. – № 19. – С. 421-425.
2. Ситник В.Ф., Краєва О.С. Технологія автоматизованої обробки економічної інформації: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2011. – 200 с.

**Олександра Бережна,**  
студентка м1ПТ групи  
гуманітарно-економічного факультету  
Наук. керівник: **Т. Ф. Сидорченко,**  
к.е.н., доцент (БДПУ)

## МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ВИЯВЛЕННЯ І РЕАЛІЗАЦІЇ РЕЗЕРВІВ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ НА ПРОМИСЛОВОМУ ПІДПРИЄМСТВІ

**Актуальність:** Сучасна економічна ситуація в Україні характеризується глибокими кризовими явищами та спадом виробництва на вітчизняних промислових підприємствах. Тому проблема підвищення продуктивності праці є головним чинником подолання економічного спаду, забезпечення стійкого і потужного зростання як економіки в цілому, так і рівня життя населення.

**Ступінь досліджуваності проблеми.** Серед наукових публікацій, які включали дослідження методологічних засад виявлення та реалізації резервів підвищення продуктивності праці, необхідно відзначити праці Грішної О.А. [1], Гончарової Ю.В., Семикіна М.С., Качана Є.М., Чернушкіної О.А.

**Мета і методи досліджування.** Метою дослідження є обґрунтування науково-методичного підходу до виявлення резервів зростання продуктивності праці і впровадження відповідних заходів з їх реалізації в діяльність промислових підприємств.

**Сутність дослідження.** Оскільки саме в промисловості формується майже 30% ВВП України та зосереджено понад 35% основного капіталу і використовується більше третини валових інвестицій, то саме на промислових підприємствах головною причиною низького рівня продуктивності праці є зношеність основних виробничих засобів і застарілих технологій.

Складність проблеми управління продуктивністю праці на промисловому підприємстві з прикладної точки зору полягає у тому, що для ґрунтового аналізу динаміки цього показника доцільно враховувати роль усіх затрат, а не тільки затрат праці.

Резерви зростання продуктивності праці – це такі можливості її підвищення, які вже виявлені, але з різних причин поки що не використані. Кількісно їх можна визначити як різницю між максимально можливим і реально досягнутим рівнем продуктивності праці в конкретний момент часу. Таким чином, використання резервів зростання продуктивності праці

– це процес перетворення можливого у дійсне, який підлягає управлінським впливам.

Для сучасних українських підприємств, які функціонують в умовах кризи та жорсткого ресурсного обмеження можна запропонувати такий перелік можливих заходів зростання продуктивності праці:

1) Удосконалення організаційної структури управління через скорочення управлінського персоналу.

2) Поліпшення підготовки і підвищення кваліфікації кадрів необхідно проводити з використанням таких сучасних форм, як професійна перепідготовка, оперативна актуалізація знань за неформальними каналами, навчання на робочому місці.

3) Заходи щодо управління плинністю кадрів передбачають: удосконалення систем матеріального та нематеріального стимулювання, запровадження системи управління кар'єрою, формування у працівників відповідального ставлення до праці, свідомої дисципліни, культури поведінки.

4) Збільшення ефективного фонду робочого часу може відбуватися на основі моральної та матеріальної мотивації персоналу; впровадження фізіологічно обґрунтованих режимів праці та відпочинку; усунення непродуктивних виплат із ФЗП.

Оскільки управління продуктивністю праці – це складне комплексне завдання, важливе для промислових підприємств, то його реалізація залежить від скоординованої роботи економістів і менеджерів на всіх етапах управління. Тому при розробленні планів або програм управління продуктивністю, в них необхідно зазначати види резервів, конкретні терміни та способи їх використання, планувати основні витрати та очікуваний результат від їх впровадження. Після визначення переліку факторів підвищення продуктивності праці управлінці повинні обрати відповідні методи для покращання існуючої ситуації.

**Основні висновки.** У ході виконаного дослідження можна зробити такі висновки: дослідження методологічних засад моделювання, виявлення та реалізації резервів підвищення продуктивності праці має досить важливе значення для управління продуктивністю праці. У роботі доведено, що при використанні адекватних методів розрахунку продуктивності праці, виявленні повного переліку внутрішніх і зовнішніх факторів впливу на неї можна на основі використання резервів її зростання істотно підвищити ефективність господарської діяльності промислових підприємств.

#### **ЛІТЕРАТУРА**

1. Грішнова, О. А. Економіка праці та соціально-трудові відносини : підручник. / О. А. Грішнова. – К. : Знання, 2014. – 535 с.

2. Чернушкіна, О. О. Продуктивність праці: тенденції та перспективи зростання // Економічний форум. – 2013. – № 4. – С. 147–151.